

En ting er i hvert fall sikkert ved vår fremføring: Den blir uten miming, skriver Thomas Stanghelle.

Paralympics til nytte eller unytte i Kina?

KRONIKK

Vil det kommende Paralympics i Beijing komme de funksjonshemmete i Kina til gode eller kun gi et øyeblikks glansbilde av landet og noen heldige utvalgte?

Vil norsk støtte og medvirkning i Paralympics være en støtte til Kinas funksjonshemmete, eller bare dekke over de virkelige problemene i landet?

Bør man bruke Paralympics vesentlig til å stille kritiske spørsmål i stedet for å bidra til fest og underholdning?

Disse og tilsvarende spørsmål har jeg stadig blitt møtt med her i Norge, etter at jeg er blitt invitert til å delta i det offisielle underholdningsprogrammet under Paralympics i Beijing sammen med den statlige kinesiske artisttroppen China Disabled People's Performing Art Troupe og programmet «My Dream».

Jeg er bedt om å fremføre en kortversjon av min egen operamusikal «Some Sunny Night», om den norske «marathonhelten» og cystisk fibroserammete Ketil Moe fra Lillesand (1966-99) og hans kinesiske handikappede venn Mark Wang, som fikk et studiestipend til Norge av HM Dronning Sonja.

Denne historien ønsker kineserne å bruke under Paralympics, som et eksempel på hvordan funksjonshemmete kan kjempe mot sitt handikap og oppnå det umulige.

Jeg er ikke i tvil om at Paralympics vil vise frem et glansbilde av funksjonshemmedes situasjon i Kina. Mens de fleste lever under meget primitive forhold sammenliknet med norske forhold, bruker man i Paralympics store ressurser på å vise frem en utvalgt elite av idrettsutøvere.

Tilsvarende vil kineserne tydeligvis benytte en meget avansert artisttropp med ulike funksjonshemmete artister, for å vise at myndighetene vil gi disse samme sjanser som ikke funksjonshemmete. De har reist rundt i hele verden, inklusive Norge, og imponert alle.

Det var under deres besøk i Oslo i fjor sommer, at jeg første gang ble invitert til et samarbeid. Jeg har takket ja og deltatt sammen med dem flere ganger både i Kina og andre land, til tross for at noen har kommet med kritiske bemerkninger om dette, ikke minst når jeg skal til Paralympics.

Mitt inntrykk er kanskje naivt, men faktisk mener jeg å se at myndighetene i Kina ønsker at det skal skje en holdningsendring til funksjonshemmete, og det at de ønsker å spre historien som min operamusikal forteller, underbygger denne innstillingen.

Forestillingen forteller nemlig om en kinesisk funksjonshemmet gutt (Mark Wang) fra et fattig utkantdistrikt som blir invitert av Norges dronning til å få utdanning i Norge, og som også får stor moralsk hjelp av en norsk kronisk lungesyk maratonhelt (Ketil Moe) til å tro på egne muligheter i stedet for svakheter.

Rett til utdanning og integrering i samfunnet for funk-

sjonshemmete, er således et sentralt tema i min forestilling, og Mark Wang forteller at det spesielt i hans hjemby Yin-chuan, nå har blitt lettere å få skolegang, jobb og hjelpemidler for funksjonshemmete.

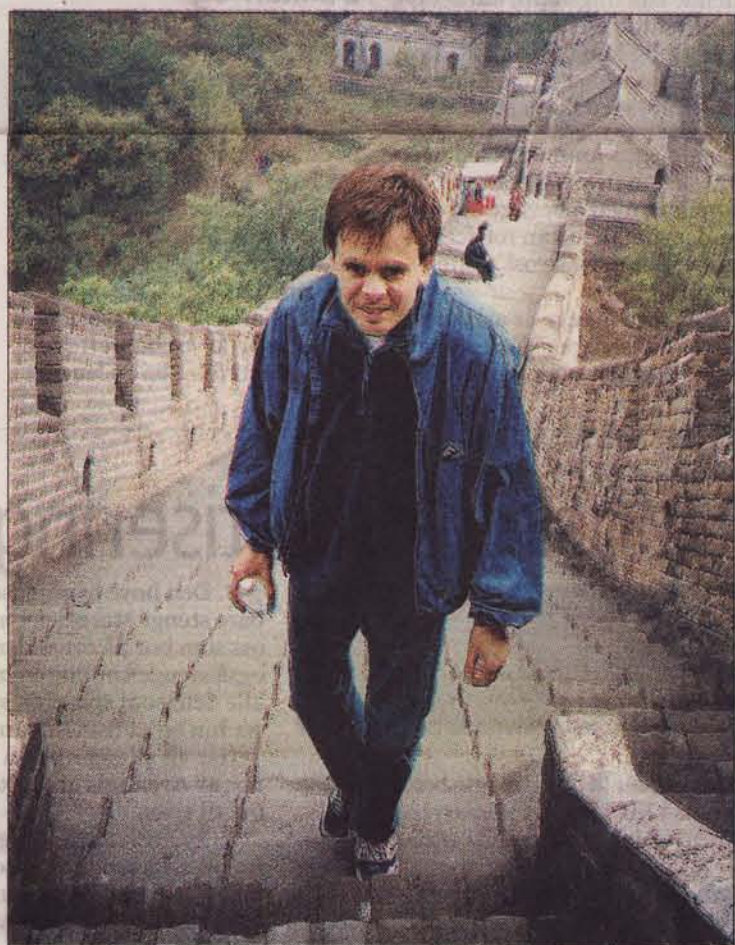
Han mener at dette delvis er en direkte følge av at hans historie er blitt så kjent i Kina, blant annet gjennom tidligere fremføringer av min operamusikal i hans hjemby og i Beijing, direkte sendt på kinesisk TV.

«**Ingenting er umulig**, det umulige tar bare litt lengre tid», var Ketil Moes favorittmotto. Han ble født med den alvorlige lungesykdommen cystisk fibrose, men han fullførte til sammen 14 New York City Marathon, de to siste med begge lungene transplantert, som den første i verden.

Ketil Moe klarte i 1998 kanskje sin aller største bragd: å åpne Beijing Maraton også for funksjonshemmete, sammen med Mark Wang, som tidligere i år ble stemt frem av Kinas TV-seere som offisiell fakkeldrager for Paralympics.

Wang hadde overlevd en flystyrt og ble lam i begge beina som 12-åring. At en gutt fra Kina med et slikt alvorlig handikap kunne inviteres til Norge av selveste Dronning Sonja, har ikke gått ubemerket hen i Kina, og Mark Wang er nå blitt en folkehelt.

Derfor har også den fremste kinesiske statlige artisttroppen valgt å bruke denne historien i form av min operamusikal på kinesisk vis, når de har turnert verden rundt, og etter min mening har dette ført til en klar holdningsendring, også i det kinesiske samfunnet.

«Ingenting er umulig, det umulige tar bare litt lengre tid», var Ketil Moes favorittmotto.

At operamusikalen basert på denne historien nå blir kjent og fremhevet som den store forestillingen under Paralympics, bidrar antakelig også til at det internasjonalt vil bli stilt krav om oppfølging i praksis.

Jeg håper og tror at utviklingen i Kina vil fremmes i rette retning ved å bruke både Paralympics og denne kunsten som brobygger. Like etterpå vil forresten samme operamusikal

også bli presentert ved Protestfestivalen i Kristiansand, som tegn på at forholdene for funksjonshemmete ikke er perfekte her i Norge heller.

En ting er i hvert fall sikkert ved vår fremføring: den blir uten miming.

Thomas Stanghelle
Komponist/tenor
Master i klassisk utøvende musikk ved UiA

